

Arkitekologian

saatavuus kunnissa ja
arkitekologisen avun tarpeessa olevien
ikäntyvien ihmisten löytäminen

▶ VANHUSTYÖN JOHTAJILLE OSOITETUN KYSELYN TULOKSIA

Vanhustyön keskusliitto
CENTRALFÖRBUNDET FÖR DE GAMLAS VÄL RY

Sisältö

Tausta	3
Vanhustyönjohtajille osoitetun kyselyn tavoitteet....	5
Kyselyn tulokset	6
Lopuksi.....	16
LIITE	18

Julkaisija: Vanhustyön keskusliitto ry /Kotiturva-hanke

Teksti: Kaisa Eskelinen

ISBN 978-951-806-269-4 (pdf)

Graafinen suunnittelu ja taitto: Tiina Kuoppala, Graforma

Valokuvat: Bigstock

Tausta

Vanhustyön keskusliiton STEA:n rahoittamassa kolmivuotisessa Kotiturva-hankkeessa edistettiin ikääntyneiden ihmisten kotona selviytymistä ja viihtymistä ns. arkiteknologian avulla. Arkitekнологia tarkoittaa edullista ja helppokäyttöistä pienteknologiaa. Esimerkkinä siitä ovat paloturvallisuuteen, kuulemiseen, kodin valaisuun ja muistamiseen liittyvät välineet. Muita nimityksiä arkiteknologialle ovat hyvinvointitekнологia tai ikätekнологia. Arkitekнологia-sanalla viittaamme nimenomaan kotona asumista tukevaan tekнологiaan.

Ikääntyneiden kotona asumisen tukemiseen osallistuu moninainen joukko eri alojen ammattilaisia ja vapaaehtoisia työntekijöitä mm. kunnista ja erilaisista järjestöistä. Kotiturva-hankkeessa luotiin yhteistyömalli, joka tiivistää ikääntyneiden kotona asumisen tukemisen parissa työskentelevien yhteistyötä ja tarjoaa siihen yhteisiä välineitä. Tästä esimerkkinä on matalan kynnyksen tekнологian kokeilupiste arkiteknologiasalkku, jonka avulla eri puolilla Suomea työskentelevät Vanhustyön keskusliiton korjausneuvojat voivat opastaa yli 65-vuotiaita ikääntyneitä ihmisiä arkiteknologian käytössä maksuttomasti. Lisäksi korjausneuvojen yhteistyökumppanit voivat lainata salkkua ja esitellä sitä asiakkailleen. Kotiturva-hankkeessa luotiin tällaisia matalan kynnyksen arkiteknologian tutustumispisteitä liki 20.

Yhteistyömalli tähtää siihen, että ikääntyneiden ihmisten parissa työskentelevät oppisivat tuntemaan aiempaa paremmin toinen toistensa palvelut ja osaisivat siten ohjata asiakkaat tämän avun tarpeen kannalta oikeaan paikkaan. Esimerkiksi tavoite on, että kuntien kotihoidon ja palveluneuvonnan henkilöstö osaa ohjata asiakkaita arkitekologian tutustumispaikkoihin ja mm. korjausneuvojen palveluihin ja toisin päin. Tavoitteena on myös, että ikääntyneitä ihmisiä kohtaavat ammattilaiset osaavat opastaa ikääntyneitä arkitekologian käytössä Kotiturva-hankkeen luomien arkitekologian selkokieli-ohjeiden ja ohjausvideoiden avulla. Kotiturva-hankkeessa kerättiin ja koottiin tietoa myös olemassa olevista arkitekologian tutustumispaikoista ja esteettömän asumisen ratkaisuja kehittelevistä älykodeista, jotta ikääntyneiden parissa työskentelevät osaavat ohjata asiakkaitaan näihin paikkoihin.

Yhteistyömalli luotiin Mikkelissä tehdyn pilotin perusteella. Hankkeessa yhteistyötä kehitettiin ja mallinnettiin yhteistyössä korjausneuvojen, sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten, erilaisten järjestöjen, oppilaitosten ja kirjaston kanssa. Ikääntyneiden kotona asumisen parissa työskentelee kuitenkin vielä laajempi joukko tahoja. Näitä tahoja kartoitettiin tässä kaikille Suomen vanhustyön johtajille osoitetussa kyselyssä.

Toivomme, että raportti tarjoaa välineitä kehittää yhteistyötä erilaisten ikääntyneiden kotona asumisen tukemisen parissa toimivien tahojen välillä.

*Yhteistyömalli
liitteenä
(ks. liite s. 18-19)*

Vanhustyönjohtajille osoitetun kyselyn tavoitteet

Arkitekologiasta tiedottamiseksi tarvitaan tietoa siitä, ketkä kaikki tahot otavat vastaan ilmoituksia avun tarpeessa olevista ikääntyneistä ihmisistä ja ohjaavat heitä eteenpäin erilaisiin palveluihin. Kun eri tahot tietävät arkitekologisista mahdollisuuksista, osaavat he ohjata asiakkaan tarvittaessa arkiteknologisen avun pariin. Toiseksi on tärkeää selvittää, mitä arkitekologiaan liittyviä palveluita kunnissa jo on ja mitä palveluja tarvitaan lisää. Tulokset tuovat yhtäältä tietoa arkiteknologian saatavuudesta kunnissa ja toisaalta kertovat siitä, missä määrin paikat ovat vanhuspalveluiden johtajien tiedossa. Kyselyn tuloksia käytettiin myös arkitekologiasalkun rakentamisessa siten, että salkkuun valittiin myös niitä välineitä, joita kunnissa on vähemmän saatavilla ns. hoitopäätöksinä.

Kotiturva-hankkeen tavoite oli myös edistää erilaisen avun tarpeessa olevien ikääntyneiden ihmisten löytämistä. Hankkeen pilottikaupungissa Mikkelissä oli jo ennen Kotiturva-hanketta kehitetty huoli-toimintamalli, jonka myötä kuka tahansa voi ilmoittaa huolensa avun tarpeessa olevasta kanssaihmisestä Mikkelin palveluneuvontaan internetissä. Kysely antaa viitteitä siitä, missä määrin huoli-malli on käytössä kunnissa. Tulosten mukaan huoli-malli on yksi ilmoituskäytäntö moninaisten ilmoituskäytäntöjen joukossa. Sähköinen huoli-malli on kuitenkin yleistymässä huolen ilmoittamisen tapana. Tällä hetkellä se on otettu käyttöön paitsi Mikkelissä, myös Raumalla ja Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä.

Kyselyyn vastasi 73 vanhustyön johtajaa eri puolilta Suomea.

Arkiteknologian tutustumispaikkojen ja älykotien tarkat yhteystiedot löytyvät Vanhus- ja lähimmäispalveluliiton oppaasta ”Ikätekniikan esittely- ja neuvontapaikat”, ml. yhteystiedot Vanhustyön keskusliiton arkitekologiasalkkuun tutustumiseksi. Arkitekologiasalkkuun liittyvät yhteystiedot löytyvät myös tämän julkaisun lopusta.

Kyselyn tulokset

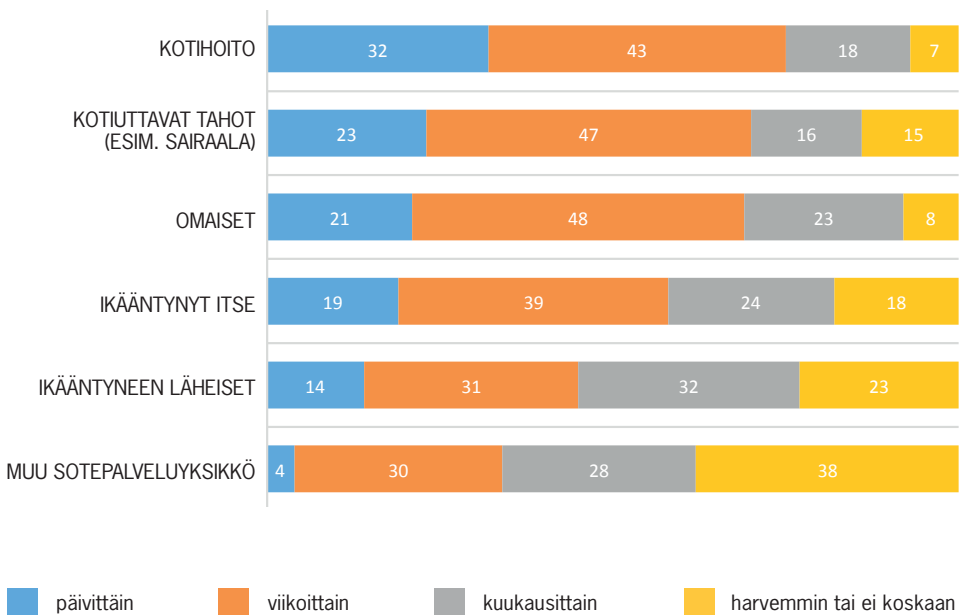
Ikääntyneiden kotona asumisen tukemiseen kunnissa osallistuvat tahot

Ikääntyneiden ihmisten kotona asumisen tukemiseen osallistuu kyselyn mukaan suuri joukko erilaisia toimijoita. Siten myös arkitekologiasta ja älykoodista tulisi tiedottaa laajasti.

- **Yksilöt:** omaiset, naapurit, ystävät, yksityiset kansalaiset, ikääntyneet itse
- **Kansalaisyhteiskunta:** Vanhus- ja vammaisneuvostot, eläkeläisyhdistykset, eläkeläispiirit, järjestöt kuten vanhus- ja vammaisjärjestöt, omaishoitajayhdistykset, Martat, Folkhälsan, Lions club, SPR, 4H, vapaaehtoistyöntekijät
- **Kuntatoimijat:** Kuntayhtymä, kunnan eri toimialueet poikkihallinnollisesti, sosiaali- ja terveydenhuolto, kulttuuri- ja liikuntatoimi, tekninen toimi, julkisen liikenteen palvelut, kaavoitus, asuntoasiat esim. vuokra-asuntotiimi, perusturvakeskus, kotihoito, kotisairaanhoido, kuntoutus, kotikuntoutus, mielenterveys- ja päihdepalvelut, sosiaaliohjaus- ja sosiaalityö, fysioterapia, päivätoiminta, terveyskeskus, vuorohoitoyksiköt, palveluohjauskeskus ja palveluohjaus, seniorineuvolat, aikuisneuvolat, ennalta ehkäisevä työ, vanhuspalveluiden eri yksiköt, avohuolto, avohuollon tukipalvelut, toimintakyvyn tukipalvelut, kuntien ruokahuolto, suun terveydenhuolto, tehostettu palveluasuminen, erikoisairaanhoido, vanhainkoti, vuodeosasto, laitoshoido, perhehoito, seurakunta esim. diakonissan käynnit, pitkäaikaistyöttömät, palvelusetelijärjestelmä, pelastuslaitos, kirjasto
- **Yksityissektori:** hoiva- ja siivouspalvelut, turvapuhelinpalvelut, fysioterapia, ateria-, kylvetys-, kuljetus-, kauppa-, pyykkipalvelut, ym. tukipalvelut, apteekki
- **Oppilaitokset**
- **Erilaiset hankkeet**

Yhteydenotot vanhuspalveluihin ja vastaaviin tahoihin

Vanhuspalvelut saavat ikääntyneiden ihmisten kotona asumisen tukemiseen liittyviä yhteydenottoja erityisesti kotihoidolta. Seuraavaksi eniten yhteydenottoja tulee kotiuttavilta tahoilta kuten sairaalalta sekä omaisilta. Myös mm. ikääntyneiltä itseltään tulee paljon yhteydenottoja vanhuspalveluihin. Kuukausittain tai viikoittain vanhuspalveluihin ottavat jossain määrin yhteyttä myös isännöitsijät, naapurit, järjestöt ja esim. kuntalaiset.

KUVA 1. Miltä taholta ja kuinka usein vanhuspalvelut saavat yhteydenottoja ikääntyneen ihmisen kotona asumisen tukemiseen liittyen, %, N=73

Lisäksi: Isännöitsijöiltä, naapureilta, järjestöiltä, kuntalaisilta tai muulta taholta (esim. kaupan kassa, seurakunta, poliisi, ensihoito) yhteydenottoja kuukausittain tai viikoittain (20–26 % vastasi näin).

Kyselyyn vastanneet nimesivät vakiintuneita ilmoituskäytäntöjä, joilla tieto kotona asumiseensa tukea tarvitsevista ikääntyneistä välittyy vanhustalviin tai vastaaviin tahoihin. Välineet olla yhteydessä palveluihin olivat moninaiset.

Niitä olivat:

- Puhelin, s-postiyhteys, suojattu s-postiyhteys, fax, käynti paikalla, esim. vanhustalviin toimistolla, sähköinen palvelualusta/palautejärjestelmä kuten Virtu.fi, tekstiviesti, kirje, turvaranneke, hätänumero, kaupungin tai kunnan palautesivut/ internetsivut, omahoitoalusta, huoli-lomake, huoli-ilmoitus tai sosiaalihuollon ilmoituslomake, ilmoitus hoivan tarpeessa olevasta ikääntyneestä, kirjallinen ilmoitus sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi, ilmoituskortti, jossa postimaksu maksettu, asiakkaan hakemukset palveluihin, vanhustalviin suojeluilmoitus, sosiaalityön tekemä ilmoitus, potilastietojärjestelmän sisäiset pyynnöt ammattilaisten välillä, kuljetuspalveluhakemukset, hakemukset tukipalveluihin, hakemukset vammaispalveluihin, omaishoidontuen hakemukset, asumiseen liittyvät hakemukset, vanhustalviin sosiaalityön tekemä kirjallinen ilmoitus

Yhteydenotot tulivat tarkemmin ottaen seuraaviin paikkoihin:

- Keskitetty palveluohjaus/ asiakasohjausyksikkö, vanhushpalvelujen koordinaattori tai johtaja, kotihoidon henkilöstö tai esimies, vanhustyön tiimi, kotisairaanhoido, mikä tahansa yksikkö, joka ilmoittaa edelleen vanhushpalveluihin, sairaalan osastojen henkilökunta tai sosiaalityöntekijä, sosiaalipäivystys/toimi, matalan kynnyksen neuvontapisteet, avopalvelut, ikäihmisten neuvolat, vanhushneuvosto, vammaisneuvosto, vapaaehtoisjärjestöt, yhteydenotto sosiaali- ja terveyspalvelujen henkilökuntaan, SAS-työryhmä, kotikuntoutus, ennakoivat avopalvelut, kotiutushoito, katkokotiutus, lähimmäispalvelu, vanhushneuvosto, omaishoito, Stadin ikäohjelmaverkosto, palvelukoti, perusturvakeskuksen kotihoito, fysioterapia, sosiaalipäivystys, kotihoidon päivystys, omaishoito

Tietoa ikääntyneen ihmisen kotona asumiseensa tarvitsemasta avusta välittyi palveluntarjoajille myös seuraavissa hoito/palvelutilanteissa:

- Hoitoneuvottelu ennen kotiutusta esim. sairaalasta, sairaalajakson aikana havaittu tuen tarve, kotikäynnit tietyn ikäisille, lääkärivastaanotto, ennaltaehkäisevät palvelutarpeen arvioinnit kotikäynnillä

Yleisin toimenpide, joka mainittiin yhteydentotosta seuraavan oli palvelutarpeen arviointi lakisääteisessä ajassa/ seitsemän vuorokauden sisällä. Vanhushpalvelut myös ilmoittivat tarvittaessa sosiaalityöntekijälle asiakkaasta tämän tilanteen selvittämiseksi. Vastauksissa kerrottiin, että sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijät tietävät ilmoitusvelvollisuutensa ja että vanhushpalvelut kannustavat naapureita seuraamaan erityisesti vanhojen ihmisten pärjäämistä kotonaan.

Vanhushpalvelut tiedottivat palveluistaan infotilaisuuksissa, ilmoituksilla, lehtijutuissa, internetsivuillaan ja palveluoppaissa. Esimerkiksi kotiuttamisen osastoilla mainittiin olevan käytössä Kotiin-kirja. Myös yhteistyötahojen säännölliset tapaamiset (järjestöt, seurakunta, vapaaehtoistoimijat) mainittiin kanaviksi tiedottaa palveluista.

Yhteydenotot vanhushpalveluihin tulevat monista eri pisteistä. Onkin hyvä, että kanavia on monia, jotta avunpyynnöt ohjautuvat perille. Huoli-toimintamallin kaltainen matalan kynnyksen ilmoittamiskäytäntö on kuitenkin tarpeen, koska se on ajasta ja paikasta riippumaton laajentaen keinovalikoimaa löytää avun tarpeessa olevat ikääntyneet.

Onko kunnissa älykoteja ja teknologialainaamoja?

Teknologialainaamoja –tai kokeilupaikkoja sekä älykoteja on kyselyn mukaan kunnissa melko vähän. Vastaajista 10 % vastasi, että kunnassa on älykoti, jossa on mahdollista tutustua kotona asumista tukeviin teknologisiin ratkaisuihin. Vastaajista n. 20 % vastasi, että kunnassa on teknologialainaamo, josta on mahdollista lainata tuotteita kotiin kokeiltavaksi.

Noin kolmannes kyselyyn vastanneista vanhustyön johtajista vastasi, että vanhuspalvelut tekevät yhteistyötä älykotien ja teknologialainaamoiden kanssa jonkin verran tai paljon. Vanhustyön keskusliiton korjausneuvojen kanssa yhteistyötä ilmoitti tekevän 40 % vastaajista (jonkin verran). Siten yhteistyötä vanhuspalveluiden ja korjausneuvonnan välillä on jonkin verran enemmän kuin vanhuspalveluiden ja älykotien sekä teknologialainaamoiden välillä. Laaja-mittaisesta yhteistyöstä ei vielä voi puhua.

Nimettyjä älykoteja tai vastaavia olivat mm. Etelä-Savon ammattiopiston yhteydessä oleva hyvinvointiteknologian oppimisympäristö, Sasky Voimarinne Sastamalassa, Treffi-piste Sipoossa, Toimiva huusholli Lappeenrannassa ja ITTE-piste Sodankylässä. Lisäksi Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän kunnissa kerrottiin olevan pieniä esittelytiloja ”siellä täällä”. Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä Soiteissa kerrottiin olevan hankkeiden kautta rakennettuja esittelypaikkoja, jotka olivat kuitenkin yksityiskoteja, joihin ei ollut yleistä pääsyä.

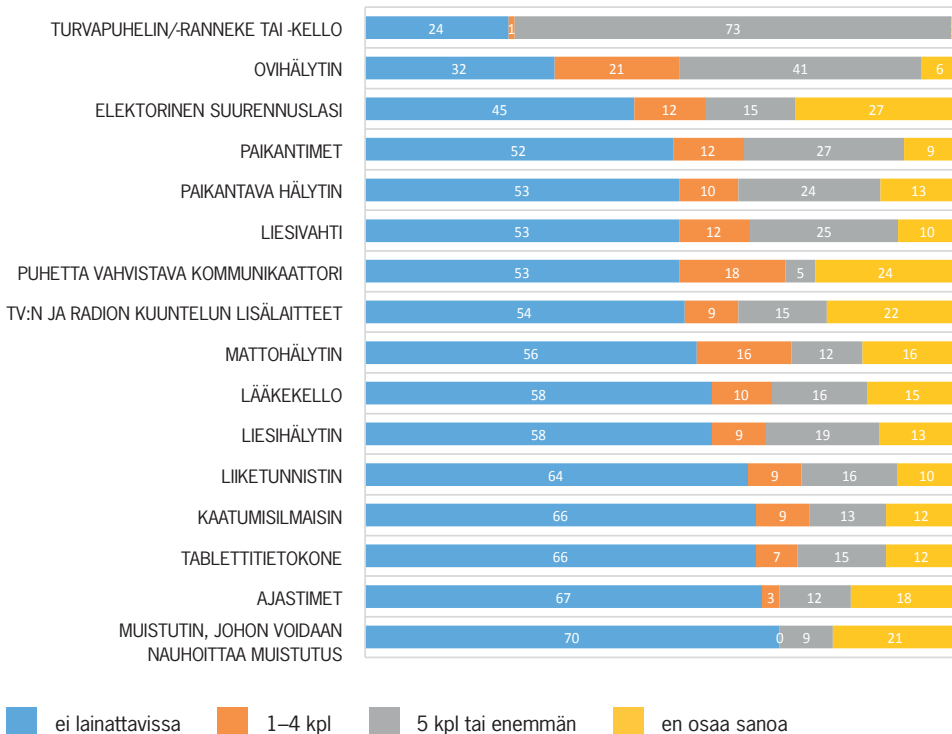
Paikat, joissa arkiteknoologiaan voi tutustua ovat useimmiten osa jotain kaupungin palvelun kokonaisuutta kuten kotihoitoa, palveluohjauskeskusta tai apuvälinekeskusta. Siten teknologiaa voi saada osana kaupungilta saatavaa palvelua hoitopäätöksinä. Kyselyssä tuli myös esille jonkin verran ns. matalan kynnyksen pisteitä, joissa teknologiaan voi tutustua. Esimerkkinä tästä on Tampereen kotitorin laiteteri, joka miellettiin kyselyssä sekä teknologialainaamoksi että älykotia vastaavaksi paikaksi.

Kyselyssä nimetyt teknologilainaanot tai vastaavat olivat seuraavat:

- Apuvälinekeskus/lainaamo
- Yksityiset yritykset, yhdistykset
- Kotihoito
- Palveluohjauskeskus
- Kirjasto
- Kotitorin laiteteri Tampereella, treffipiste Sipoossa, Ikätori Jämsässä

Kirjaston ohella viimeksi listassa mainitut tutustumispisteet edustavat varsinaisia matalan kynnyksen arkiteknologian tutustumispaikkoja. Ne edustivat kyselyssä kuitenkin vähemmistöä. Hoitopäätöksiin liittymättömiä, matalan kynnyksen tutustumispaikkoja tarvittaisiinkin lisää.

Kyselyssä kysyttiin tarkemmin laitteista, joita kunnissa oli saatavilla. Kysely osoitti, että varsinkin avun hälyttämiseen liittyviä, mutta myös esim. paikantamiseen liittyviä ratkaisuja on saatavilla kunnissa hyvin, mutta esimerkiksi tabletti-tietokoneita, ajastimia ja muistuttimia vähemmän (Kuva 2).

KUVA 2. Mitä kotona asumista tukevaa arkiteknologiaa on mahdollista lainata kunnassasi?, %, N=72

Kyselyssä tiedusteltiin, mistä edellä mainittuja välineitä tarkemmin ottaen on saatavissa. Valtaosa (n. 90 %) vastasi, että edellä esitettyjä välineitä voi lainata muusta paikasta kuin teknologia-lainaamosta tai älykodista:

- Kotihoito
- Kuntayhtymä/ Hyvinvointikuntayhtymä
- Asumispalvelut
- Turvapuuhelinyritys
- Palveluohjaus/palvelukeskus
- Apuvälinelainaamo/ apuvälinekeskus
- Kuulokeskus
- Fysioterapia
- Terveyskeskus
- Sairaala
- Yksityinen palveluntuottaja
- Sosiaalitoimiston kautta

Kyselyyn vastanneiden yleisiä näkemyksiä arkiteknologian saatavuudesta kunnissaan

Kyselyyn vastanneilla oli mahdollisuus kommentoida kyselyn teemoja ja tuoda esille ajatuksiaan aihepiiristä yleisesti. Avokommentin kirjoittikin vastaajista 37. Avovastauksissa vanhustyön johtajat toivat esille, että teknologian kokeilupisteiden kehittäminen on tarpeellista, teknologisista asioista tarvitaan lisätietoa vanhushuolissa ja välineet auttavat kotona asuvaa ikääntynyttä. Esimerkiksi paikannuslaitteet ovat hyödyllisiä ja kysytyjä välineitä muistisairaana turvaksi. Avokommenteissa mainittiin myös teknologiaan liittymättömiä, ikääntyneiden hyvinvointia lisääviä seikkoja kuten se, että asiakkaille tulisi taata riittävät ulkoilumahdollisuudet. Teknologiaa ikääntyneiden ihmisten kotona asumisen tukemisessa tulisivikin tarkastella osana kokonaisuutta, joka mahdollistaa ikääntyneiden ihmisten hyvän elämän.

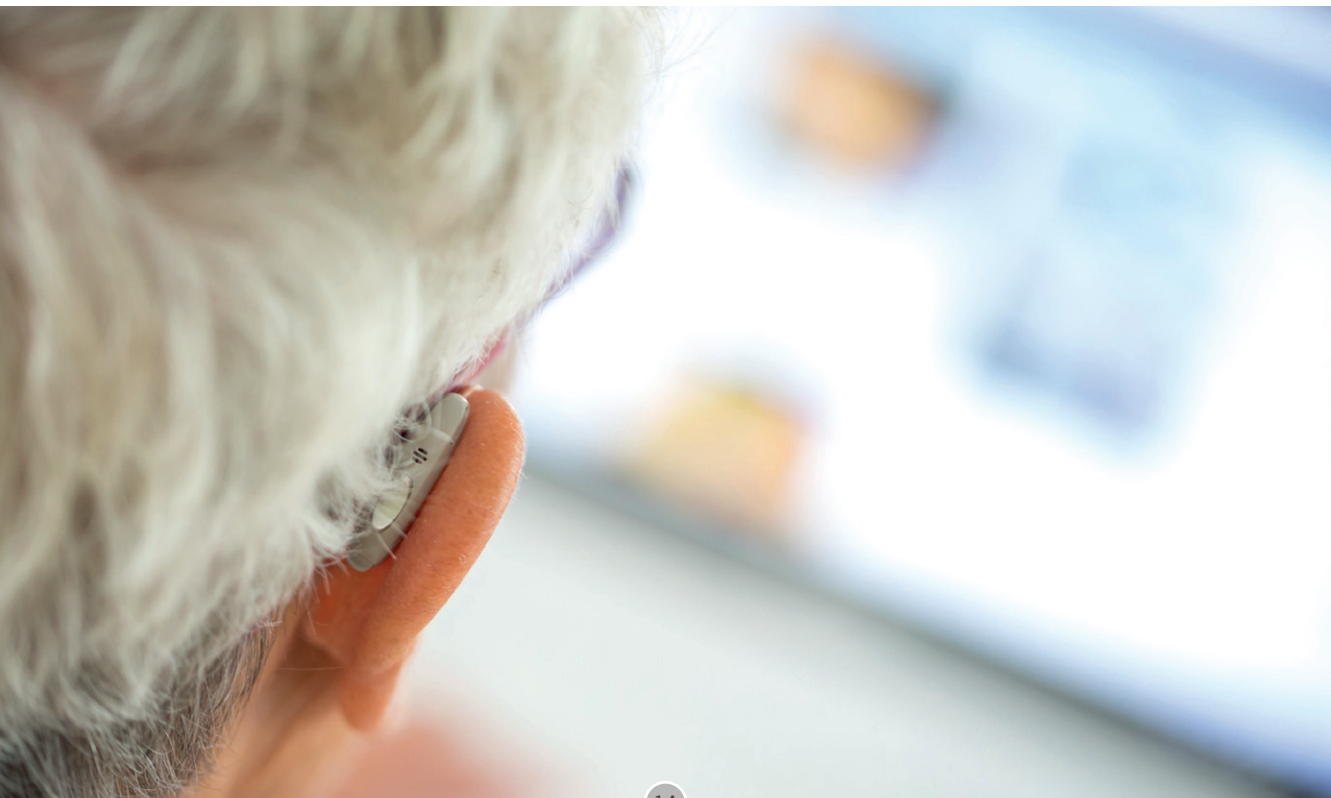
Muutamissa vastauksissa kerrottiin, että kunnassa oli kehitteillä teknologian lainaus- tai kokeilupiste. Esimerkiksi Lapissa lainauspisteitä oli tulossa kirjastoihin. Osassa vastauksista kerrottiin, että pikemmin kuin lainaustoiminnasta kyse oli laitteiden vuokraamisesta tai kokeilumahdollisuudesta esittelypisteessä paikan päällä. Joissain kunnissa järjestettiin erityisiä tapahtumia, joiden yhteydessä arkiteknologiaa oli esillä.

Avovastauksissa tuotiin myös esille, että asiakas saa apuvälineitä erilaisista kanavista: esimerkiksi liikkumisen välineet ovat saatavissa fysioterapiasta ja näön ja kuulon apuvälineet sairaalan kuntoutusohjaajan kautta. Muita välineitä asiakkaat tilaavat ammattilaisten avustuksella internetistä. Joissain vastauksissa tuli esille, että asiakkaat itse tai omaiset ostavat arkitekologiavälineitä asiakkaille, esimerkiksi liesivahteja tai paikantavia laitteita.

Avokommenteissa mainittiin, että esteettömän asumisen ratkaisuihin tulisi tiedottaa ikääntyneille yhä laajemmin. Joissain vastauksissa kerrottiin, että tietyn ikäisille asiakkaille lähetetään lomake, jonka avulla he voivat arvioida, onko oma koti esteetön. Esteettömien asuinympäristöjen, kuten hissien rakentaminen nähtiin tärkeäksi. Ympäristöministeriön koordinoiman Ikääntyneiden asumisen kehittämissuunnitelman tuloksena rakennettiin suomalaisiin vanhoihin taloihin yli tuhat hissiä.

Avovastauksissa esitettiin, että tarjolla tulisi olla jokin ”keskitetty” paikka, josta vanhuspalvelut saisivat päivittyvää tietoa markkinoilla olevasta arkitekologiasta. Myös nähtiin hyväksi, että arkitekologian lainaus tapahtuisi maakunnassa olevan yhden ja saman lainauspisteen kautta.

*Esteettömän
asumisen
ratkaisuista
tulisi tiedottaa
ikääntyneille
yhä laajemmin.*

Lopuksi

- Tieto arkitekologian saatavuudesta tulee välittää ikääntyneiden ihmisten kanssa toimivalle laajalle toimijakentälle, jotta toimijat osaavat ohjata asiakkaan arkitekologian pariin.
- Varsinkin keskitetyt palveluneuvonnan paikat tulee saattaa tietoisiksi siitä, missä asiakkaat voivat tutustua arkitekologiaan ja saada siihen ohjausta.
- Kotihoito on tärkeä yhteistyökumppani korjausneuvonnalle, koska siellä kaivataan erityisesti apua ikääntyneiden ihmisten kotona asumisen tukemiseen.
- Korjausneuvonnan ja vanhuspalveluiden välinen yhteistyö lisää todennäköisesti myös vanhuspalveluiden ja teknologialainamoiden välistä yhteistyötä, koska korjausneuvojen työnkuvaan kuuluu nyt myös arkitekologinen ohjaus ja neuvontatyö.
- Avun hälyttämiseen liittyviä välineitä kuten turvapuhelimia, -rannekeita ja -kelloja sekä hälyttimiä on kunnissa saatavissa melko kattavasti osana asiakkaan hoitopäätöksiä. Sen sijaan esimerkiksi tablettitietokoneita, ajastimia ja muistuttimia on saatavissa vähemmän. Arkitekologian matalan kynnyksen lainaamis/kokeilupisteissä onkin hyvä olla esillä myös jälkimmäisiä laitteita, jotta ikääntyneet ihmiset pääsevät tutustumaan niihin helposti. Arkitekologian matalan kynnyksen lainaamis- ja kokeilupaikkojen määrää tulisi myös lisätä.
- Tietoa avun tarpeessa olevista ikääntyneistä ihmisistä kertyy vanhuspalveluille hyvin monista eri lähteistä. Ikääntyneiden ihmisten kotona asumisen tukemisen parissa työskentelee moniammatillinen ja perinteiset organisaatio- ja sektorirajat ylittävä joukko ihmisiä. Ikääntyneiden ihmisten asumisen tukemiseen liittyvän tiedon tulisikin löytyä paikoista, joista eri toimijat löytävät tiedon helposti. Tärkeää on myös, että avun tarpeesta ilmoittamisen tavat tehdään mahdollisimman helpoksi ja näkyviksi. Mm. sähköisesti tehtävä huoli-ilmoitus on hyvä lisä ilmoitusten tekoon, koska se saattaa madaltaa ilmoittamisen kynnystä. Huoli-mallin käyttöönotto tekee myös näkyväksi välittämisen teemaa, mikä todennäköisesti kannustaa ihmisiä tekemään huoli-ilmoituksia.

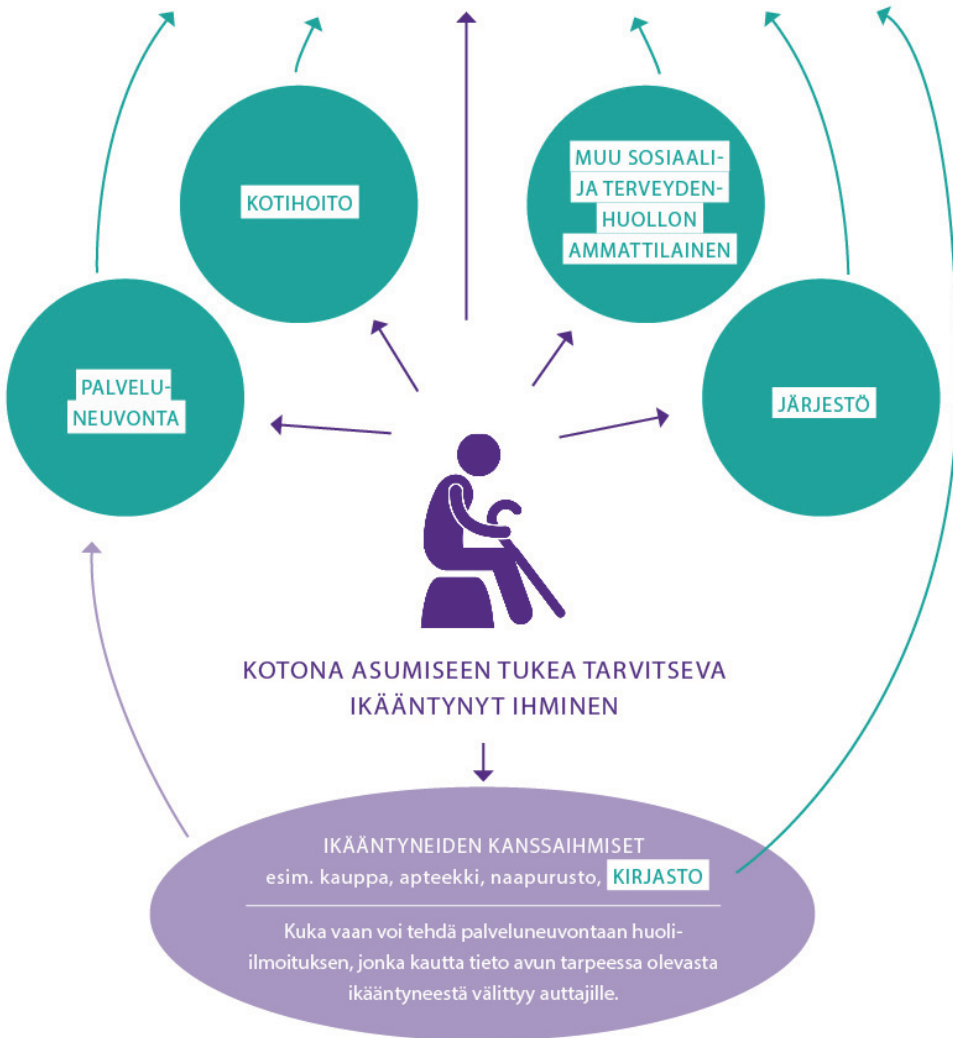

LIITE

Arkitektonian käyttöönottoa edistävä yhteistyömalli ennaltaehkäisevään työhön ikääntyneiden ihmisten kotona asumisen edistämiseksi

ASIAKKAAN TULO ARKITEKNOLOGIAN JA AVUN PARIIN:

KORJAUSNEUVONTA

- Toimijat opastavat asiakasta itse tai ohjaavat arkitektonian tutustumispaikkoihin tai suoraan korjausneuvojalle.

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON AMMATTILAISTEN JA KORJAUS- NEUVONNAN YHTEISET VÄLINEET

- Kotihoidon ja korjausneuvojan yhteydenpito (mm. s-postiyhteys/tapaamiset)
- Tieto yhteisistä asiakkaista (mm. kiireellisistä) liikkuu heti tarpeen ilmaantuessa
- Molemminpuolinen konsultointi

KOTIYMPÄRISTÖN KARTOITUSLOMAKE

- Kodin toimivuuden ja turvallisuuden arvioinnin lomake, sisältää myös asunnon korjaukseen liittyviä ja arkkiteknologisia ratkaisuja

Käyttäjät:

- Asiakkaan palveluntarvetta eri vaiheissa arvioivat ammattilaiset, mm. kotihoito ja korjausneuvojat
- Kukin ammattilainen kirjaa lomakkeen suositukset ja tehdyt toimenpiteet tietokantaansa.
- Kotihoito ja korjausneuvonta seuraavat omien asiakkaidensa tilannetta
- Suositusten vaihtaminen

KORJAUSNEUVOJAN ARKITEKNOLOGIASALKKU

Sisältää kuulemista, näkemistä, muistamista, liikkumista ja paloturvallisuutta parantavia yksinkertaisia välineitä:

- Kuulemista parantava kommunikaattori
- Yövalo liiketunnistimella
- Liesihälytin
- Palovaroitin seinään kiinnitettävällä paristokotelolla
- Itsestään laskeutuva palovaroitin
- Lyhytaika-ajastin kodinkoneisiin
- Muistutin
- Avaimen ja oven lukon apuväentimet
- Esineiden paikannin

Salkkua voi tiedustella kunnan, järjestöjen ja oppilaitosten ym. tilaisuuksiin korjausneuvojalta.

MUUT VÄLINEET

Asumisen ratkaisuihin voi tutustua:

(mm. oppilaitoksia, sisältää maksullista toimintaa)

- Toimiva koti, Helsinki
- Kunnan koti, Turku
- Kaikkien koti ja Kokeilimo, Pori
- MeWet-koti, Ulvila
- Hyteks-tila, Mikkeli
- Älykoti, Jyväskylä
- Kätevä koti, Kajaani
- Mahdollistava koti, Oulu
- Toimiva huusholli, Lappeenranta

Arkkiteknologiaa tutustuttavissa/saatavissa myös:

- Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kautta ohjautuvat välineet: sairaala, kotihoito ym.
- Matalan kynnyksen neuvontapaikat kuten Omatori Mikkeli, Kotitorin laitetori Tampere
- Kirjasto
- Järjestöt: esim. Konstikoppa, Turvakassi

Oppilaitokset:

- Arkkiteknologia-neuvontaa opintosuunnitelmiin
- Opiskelijat mukaan järjestöjen tapahtumiin

KOTITURVAN TUOTOKSET

- Tiedot hankintapaikoista (esitteet, "digipankki" Kotiturvan verkkosivuilla)
- Ohjausvideot ja selkokieli ohjeet
- Koulutusmateriaali ammattilaisille

Ota yhteyttä oman alueesi korjausneuvojaan.

Sähköpostiosoite: etunimi.sukunimi@vtkl.fi

LÄNSI-UUSIMAA, VANTAA

Timo Vänskä

Puh: 050 449 3395

ITÄ-UUSIMAA, HELSINKI

Timo Kuosma

Puh: 050 913 1452

PIRKANMAA

Voitto Niska

Puh: 0400 649 199

HÄME

Kari Tahvanainen

Puh: 0500 494 766

VARSINAIS-SUOMI

Jani Malminen

Puh: 0500 908 660

ETELÄ-KARJALA, KYMENLAAKSO

Pekka Hulkkonen

Puh: 050 593 1277

SATAKUNTA

Tiina Toivonen

Puh: 0400 852 727

POHJOIS-KARJALA, KUHMO, SOTKAMO

Raimo Saarelainen

Puh: 050 540 7035

ETELÄ-SAVO

Ismo Kortman

Puh: 0500 651 737

POHJOIS-SAVO, KAJAANI

Timo Pakkanen

Puh: 0400 371 586

POHJOIS-POHJANMAA, KAINUU

Tapio Karhu

Puh: 040 516 6738

KESKI-SUOMI

Jukka Lampi

Puh: 0400 162 494

ETELÄ-POHJANMAA, POHJANMAA

Harri Hietikko

Puh: 0400 260 962

LAPPI

Ari Viippola

Puh: 050 590 3637

Lisätietoa arkitekologiasalkusta ja Kotiturvan luomasta yhteistyömallista:

Vanhustyön keskusliitto ry

Kaisa Eskelinen

kaisa.eskelinen@vtkl.fi

Puh: 050 463 4868

Kysy arkitekologiasalkusta myös:

Vanhustyön keskusliitto ry

Jukka Laakso

jukka.laakso@vtkl.fi

Puh: 040 502 3807

Vanhustyön keskusliitto

CENTRALFÖRBUNDET FÖR DE GAMLAS VÄL RY

Malmin kauppatie 26 00700 Helsinki
09 350 8600, etunimi.sukunimi@vtkl.fi
www.vtkl.fi

